

Nostre vila, podria esser nete, i creiem que ho serà per poque voluntat que hi posin les autoritats locals, am el ben entes que'l diner gastat ó que puga gastarse per aquest concepte sèmpre serà ben esmerçat i obtindrà l'aplau-diment del poble.

Avui parlem d'aquesta cuestió per creurho de primera necessitat, en altres cròniques anirem assenyalant altres defectes, sença que aixó impliqui censura —que no está en nostre ma sino anhel de que nostra vila es posi á l'altura que per dret li correspon.

Francesch Bassas Palau.

*****

DESDE CARDEDEU

(Continuació)

.....estatuhint que d'avuy en avant ningú s'atreveixi á passar per lo predit camí vell sino per la predita vila de Cardedol segons més amunt s'ha dit ab animals carregats ó altrament d'algún modo ó rahó: que qui ho fassa nos pague la multa més avall posada tantas quantas vegadas sia transgressor d'esta nostra prohibició ó mandato ço es aquell que passe á cavall fora de dita vila pague II sous de multa y aquell que passe á peu fora de dita vila pague XII diners y aquell que passe fora de dita vila ab animal carregat pague V sous qual multa volem que reculli y rebí per Nos y en lloch Nostre lo batlle de la propia vila. Item á utilitat de la mateixa vila y dels habitants d'ella donám y concedím als homens de la mateixa y de son terme á perpetuitat una fira y mercat qual Fira se fassa y celebre quiscun any y per la festa de la Santa Creu del mes de Septiembre y dure III dies; y tots aquells qui haurán vingut ab mercancies ó altres coses seves á vendre á dit mercat y dita fira sían franchs de tot tribut en dita vila desd'are en III anys excepte del mesurátich. Puig Nos rebém sots nostra protecció (per comanda y guídátich especial) á tots los comerciants y demés qui hagin vingut á vendre á dita fira y á dit mercat ab tots los géneros y coses seves al ve-

nirhi estarhi y tornarhi de manera que ningú confiant en nostra gracia s'atreveixi á agafar invadir deturar marear ó pignorar ó d'altre modo impedir per culpa y crim ó deute d'altri als dits ó á algún dels meteixos ó llurs géneros ó coses en algún lloch, á no ser que fossen principals deutors ó fiadors constituïts per altres ni tampoch en tals cassos á no ser que avants s'hagués trovat en los meteixos fatiga de dret. Exceptuám no obstant d'aquest guídátich als homicidas y malfactors lladres y bandolers nostres. Item fem franchs per gracia per gracia especial d'avuy en III anys prop vidents y continuament complerts á tots y á quiscun dels habitants de la predita vila de Cardedol y del terme y pertencencies de la mateixa, de tota petició questía sopar y tota altra exacció reyal de manera que dintre los predits III anys no'ns los donen ni á Nos ni als Nostres ni estigan obligats á donárnoslos ni pagárnoslos per les rahons sobredites ans be de totes y cada una de les predites coses sían quits lliures y complertament absolts, per tots los predits III anys com mellor y més útilment pot dirse y entendres á bona y segura y útil inteligencia d'aquells. Manant etc. Donat en Girona lo III dels Idus de Maig del any del Senyor MCC setanta II.

Archiu de la Corona de Aragó Registre 21-f. 34.

Copiem sencer aquest document, perque's vegi l'importancia de las concessions del Rey, fetas, totas ellas, com diu Jaume II anys després «per melliorament et augmento loci Carotitulo». (1)

Aquesta mena de privilegis pocas vegades los concedien los monarques y eran per aquesta rahó els més prehuats documents que sortien de ses reyalis cambres.

Eran, com si diguessim, la constitució legal del poble, la clasificació ó títol de vila que li donaven.

Cardedeu, sens dupte provinent de l'època romana, portava el nom de vila, ja en el sigle

(1) Durant l'edat mitjana Cardedeu es conegut indistintament per Cardedol y per Carotitulo. Sembla com si'l primer nom, fos el del cascu de població, provinent d'un mas que aixís se deya, y el segon del terme municipal.